

BẢO TỒN NGHI LỄ, DIỄN XƯỚNG TẠI THÁP BÀ PO NAGAR - NHA TRANG: TIẾP CẬN NGUYÊN TẮC BẢO TỒN DỰA TRÊN SỰ THAM GIA CỦA CỘNG ĐỒNG VÀ CÁC BÊN LIÊN QUAN

Nguyễn Thị Thanh Xuyên*

Tóm tắt: Bảo tồn thực hành văn hóa là nhu cầu thiết yếu để đảm bảo sự phát triển bền vững trong bối cảnh hội nhập và toàn cầu hóa. Thực hành nghi lễ và diễn xướng thờ Mẫu thể hiện giá trị văn hóa truyền thống, nhất là khi chúng diễn ra trong không gian lễ hội đa tộc người tại địa điểm du lịch di sản. Mặc dù bảo tồn nghi lễ và diễn xướng là vấn đề cấp bách, tuy nhiên không thể chỉ dừng lại ở hoạt động phục dựng, mà cần có nguyên tắc tiếp cận và thực hành bảo tồn phù hợp. Thông qua nghiên cứu hiện trạng bảo tồn nghi lễ diễn xướng tại tháp Bà Po Nagar - Nha Trang, bài viết này cung cấp một góc nhìn mới về sự song hành giữa tiếp cận bảo tồn dựa trên quan điểm đa chủ thể và dựa trên sự tham gia của cộng đồng. Từ đó, đề xuất giải pháp bảo tồn nghi lễ diễn xướng phù hợp hơn nhằm thích ứng với sự biến đổi văn hóa.

Từ khóa: Bảo tồn văn hóa, nghi lễ, nghệ thuật diễn xướng, tháp Bà Po Nagar - Nha Trang.

Nguyễn Thị Thanh Xuyên: Preserving the ritual and performing art practices at Po Nagar Tower, Nha Trang: a stakeholder-and-community participation based approach

It is necessary to preserve cultural practice to ensure sustainable development in the context of integration and globalization. The ritual and performing art practices in worshipping Mother Goddess represent the traditional cultural values, especially these practices take place in a festival space characterized with multi-ethnic groups at the heritage tourism sites. Preservation of the ritual and performing art practices is an urgent issue and not only limited to simulation. Rather, an appropriate approach and principles of preservation should be promoted. By studying the current state of the preservation of ritual and performing art practices at Po Nagar Tower, Nha Trang, the article provides an approach which is multi-actor based preservation and community participation based preservation. It suggests solutions to properly preserve the ritual and performing art practices to adapt to the cultural changes.

Keywords: Cultural preservation activities, ritual, performing art, Po Nagar tower - Nha Trang.